

Συνέχεια από την σελίδα 21

καθεστώς, με υπεύθυνο ειδικό Επίτροπο, εκτός των διωγμών των πλέον "επικίνδυνων" καθηγητών του, αλλά και διάλυση της νόμιμης ΕΦΕΕ.

Και ο Σάκης Καράγιωργας, πέρασε από αρκετές απ' τις φυλακές αυτές. Τα βασανιστήρια που υπέστη, από τη στιγμή της σύλληψής του στην Ασφάλεια Προαστίων της Αθήνας για ν' αποσπάσουν μαρτυρίες για τη συμμετοχή και τις ευθύνες του στην «ανατροπή του "ύοκιταρκομηδ" καθεστώτος της 21ης Απριλίου» καταγγέλλει κατά την απολογία του στο Στρατοδικείο το Μάρτιο του 1970: «...ψευδή κατασκευάσματα, τα οποία σας ανέφερα εξηναγκάσθην να ομολογήσω κατόπιν ασκήσεως υπό των οργάνων της Ασφαλείας Προαστίων υπανθρώπου ψυχολογικής βίας και σωματικών βασανιστηρίων»

Στις 12 Απριλίου 1970 καταδικάζεται σε ισόβια κάθειρξη. Απελευθερώνεται στις 23 Αυγούστου του 1973 με τη χορήγηση αμνηστίας. Μετά την πτώση της χούντας το 1974 ο Σάκης Καράγιωργας αναγνωρίζεται μεταξύ των μεγάλων μορφών του αγώνα κατά της 21ης Απριλίου, Αλέξανδρο Παναγούλη, Μίκη Θεοδωράκη, Νίκο Κωνσταντόπουλο, Μπάμπη Πρωτόπαπα και άλλους. Την ίδια χρονιά επανέρχεται στη θέση του καθηγητή της Δημόσιας Οικονομίας του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών, της τότε Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών, (τόρα Παντείου Πανεπιστημίου), από την οποία είχε παυθεί το 1970, με απόφαση της Συγκλήτου, ύστερα από επιβεβλημένη διαταγή της Κυβέρνησης. Ανάπηρος από τα άκρα του δεξιού χεριού του, αλλά με εκείνη την απίστευτη γλυκύτητα του προσώπου και της φωνής του, χωρίς έπαυση «αντιστασιακού», αλλά με την ίδια απλότητα, εντιμότητα και αγάπη προς τους φοιτητές του, μετέχει με πρωταγωνιστικό ρόλο στις προσπάθειες αναβάθμισης της ελληνικής ανώτατης παιδείας. Δυστυχώς, η ενεργός συμμετοχή του στο ΠΑΣΟΚ από την ίδρυσή του υπήρξε γι' αυτόν απογοητευτική, αφού διαγράφεται λόγω διαφωνιών σχετικά με τον ιδεολογικό προσανατολισμό του κινήματος και τις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων. Όμως συνέχισε τη συμμετοχή του για τον εκδημοκρατισμό της ανώτατης παιδείας και με τον έγκυρο επιστημονικό λόγο του κατήγγειλε ως απάνθρωπο τον καπιταλισμό και κήρυξε την κοινωνική δικαιοσύνη και δημοκρατία. Δυστυχώς δεν διαψεύσθηκε στις προβλέψεις του για τις πολιτικές εξελίξεις στον τόπο. Πάντως, το Πάντειο Πανεπιστήμιο τίμησε και τιμά τη μεγάλη του συμβολή στη δημοκρατία και την παιδεία του τόπου, ιδρύοντας το 1989, ένα μεγάλο επιστημονικό κέντρο: Το Ίδρυμα Σάκη Κα-

Πλήθος κόσμου έξω από τις φυλακές Κορυδαλού περιμένουν την αποφυλάκιση συγγενών αντιστασιακών μετά την αμνηστία τους από την Χούντα, ανάμεσά τους και η κα Νίκη Καράγιωργα για να υποδεχτεί τον αγαπημένο της σύζυγο ήρωα της αντίστασης, Σάκη Καράγιωργα.

ράγιωργα, του οποίου η ασταμάτητη επιστημονική δραστηριότητα, που υπηρετεί τους επιστημονικούς του προσανατολισμούς και την ιδεολογία του, κράτα άσβεστη τη μνήμη του στον επιστημονικό κό-

«Η 21η Απριλίου προέρχεται από παλαιότερα κατάλοιπα άλλων παραστρατιωτικών οργανώσεων, οι οποίες ανεπτύχθησαν εις τον ελληνικόν στρατόν. Εννοώ την οργάνωσιν του ΙΔΕΑ, ο οποίος πνέχθη στα παρασκήνιά του, μεγάλωσε και εγαλούχησεν και έδωσε εις το προσκήνιο της ιστορίας, την 21ην Απριλίου.»

σμο της χώρας. Η διοργάνωση μεγάλου αριθμού συνεδρίων, καθώς και πολλών εκδόσεων αξιολογικών επιστημονικών έργων μέχρι σήμερα, αποτελεί απόδειξη της συνεχούς μέχρι σήμερα παρουσίας του στην πνευματική ζωή του τόπου. [Ο Σάκης Καράγιωργας πέθανε τον Αύγουστο του 1985, 55 ετών.]

Φυσικά, οι αναφορές αυτές στην προσωπικότητα του Σάκη Καράγιωργα, της κορυφαίας αυτής πρωϊκής μορφής της νεότερης πολιτικής ιστορίας μας, αλλά και της ανθρωπιστικής παιδείας, στο πλαίσιο αυτού του αφιερώματος ελάχιστα τη φωτίζουν. Όμως στις τιμές που αποδίδονται και τ' αγάλματα που σπώνονται για τους ήρωες συνήθως καμιά αναφορά δε γίνεται γι' αυτούς που βρίσκονται πίσω απ' αυτούς. Εκείνους που βογκούν την ίδια στιγμή που αυτοί βασανίζονται. Που σηκώνουν το βαρύ σταυρό της στέρσης, της αγωνίας, των διωγμών και των ίδιων, της ορφάνιας των παιδιών, του εξευτελισμού τους όταν στριμώχνονται στις πόρτες της φυλακής για το επισκεπτήριο. Και αυτές είναι μάνες και κυρίως οι γυναίκες των ηρώων και μάλιστα όταν μένουν και με παιδιά. Μια απ' αυτές είναι και η ΝΙΚΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ, παντρεμένη μαζί του από έρωτα το 1955 και απέκτησαν δύο παιδιά, αγόρι και κορίτσι.

Τη Νίκη Καράγιωργα τη γνώριζα από τη δράση του «Σωματείου των Φίλων του Ίδρυματος Σάκη Καράγιωργα», που ήμουν μέλος του Διοικητικού του Συμβουλίου. Σκοπός του Σωματείου αυτού ήταν να κρατά ζωντανή στο ευρύτερο κοινό τη μνήμη του και να διοργανώνει μικρότερες επιστημονικές ή

άλλες εκδηλώσεις. Στις συνεστιάσεις του ερχόταν και η Νίκη, η οποία ήταν από της ιδρύσεώς του μέλος του Δ.Σ. του Ίδρυματος Σάκη Καράγιωργα. Ήταν πάντα διακριτική, λιγομίλητη και πολύ γλυκιά γυναίκα. Ίχνος έπαρσης επάνω της τόσο για τη δική της προσωπικότητα όσα και για το γεγονός ότι υπήρξε η σύζυγος του Σάκη Καράγιωργα. Είχαμε όμως, όπως διαπίστωσα πολύ αργότερα μια μεγάλη αμοιβαία εκτίμηση. Αυτό έγινε τον Αύγουστο του 2013 όταν για πρώτη φορά πήγα στο σπίτι της στη Δροσιά. Μείναμε οι δυο μας περισσότερο από δυο ώρες και μιλούσαμε με τόση ζεστασιά και οικειότητα, σα να ήμασταν φίλες όλη μας τη ζωή.

Όπως ήταν επόμενο η συζήτηση στράφηκε περισσότερο γύρω από το Σάκη, αν κι' εγώ προσπαθούσα να εκμαιεύσω γεγονότα από το προσωπικό της δράση. Δηλαδή τις συνέπειες που είχε για τη ζωή της η επαναστατική δράση του Σάκη και κυρίως μετά τον τραυματισμό του από την έκρηξη των κροτίδων και τις τραγικές συνέπειες που ακολούθησαν. Κάποιες από τις λίγες αναμνήσεις που μου ανέφερε ήταν πράγματι συγκλονιστικές. Ιδιαίτερα συγκινητική ήταν η αφήγησή της, όταν μετά το επισκεπτήριο στο Σάκη στις φυλακές Αβέρωφ στεκόταν έξω από το προαύλιο τους στο πεζοδρόμιο κι' εκείνος την παρακολουθούσε πίσω από τα κάγκελα. Πήγαινε μαζί με τ' αγοράκι τους, που εκείνο κουραζόταν κι' ήθελε κλαίγοντας να φύγουν. Και το σημαντικότερο που μου είχε πει ήταν ότι ο Ζισκάρ ντ' Εστέν, πρόεδρος τότε της Γαλλίας, πρόσφερε σ' αυτήν και τα παιδιά της άσυλο στη Γαλλία, με ανάληψη από τη γαλλική κυβέρνηση όλων των εξόδων τους, για όσο διάστημα ο Σάκης θα ήταν φυλακός. Κι' εκείνη δεν δέχτηκε. Γιατί «πώς ν' αφήσει το Σάκη μόνο στη φυλακή;».

Αυτό μ' έκανε να προσπαθώ να την πείσω να γράψει το δικό της Γολγοθά μετά την καταδίκη του Σάκη σε ισόβια και ό,τι είχε προηγηθεί μέχρι τότε. Τραυματισμός από τον εμπρηστικό μηχανισμό, σύλληψη, βασανιστήρια, μεταγωγές από φυλακή σε φυλακή, καταδίκη, αποφυλάκιση. «Ναι, το σκέπτομαι, μου είπε, έχω κρατήσει σημειώσεις. Ίσως το κάνω.» «Η ιστορία αυτή δεν είναι μόνο δική σου», της έλεγα. «Ανήκει η μνήμη της στην ιστορία του τόπου.»

Συνέχεια στη σελίδα 27